

LUNDS TINGSRÄTT

MELLANDOM

2011-12-13

Meddelad i

Lund

Mål nr

T 2844-10

PARTER**KÄRANDE**

1. Stig GÖRAN Persson, 580522-4051
Torrlösa 2120
268 90 Svalöv

2. NILS Gösta Anders Tykesson, 421209-3936
Kamomillgatan 8
261 61 Landskrona

Ombud för 1-2: Advokat Pär Andersson och jur.kand. Simon Ottosson
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 4291
203 14 Malmö

SVARANDE

Svalövs kommun, 212000-0993
268 80 Svalöv

Ombud: jur.kand. Christer Hjert
Kommunakuten AB
Hjälmsstavägen 8
186 41 Vallentuna

DOMSLUT

Tingsrätten förklarar att Svalövs kommun inte har begått fel eller försummelse vid myndighetsutövning genom att

- a. underlåta att senast den 1 oktober 2007 bevilja byggloven för uppförandet av vindkraftverken,
- b. på nytt avslå ansökningarna om byggloven den 26 mars 2008 respektive 21 maj 2008,
- c. överklaga Länsstyrelsen i Skåne läns båda beslut den 12 juni 2009,
- d. överklaga Länsrätten i Skåne läns domar den 23 oktober 2009, eller
- e. överklaga Kammarrätten i Göteborgs båda beslut den 8 januari 2010.

Dok.Id 326647

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 75 221 00 Lund	Byggmästaregatan 2	046-16 04 00 E-post: t2.lunds.tingsratt@dom.se www.lundstingsratt.domstol.se	046-13 39 33	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

Under år 2004 ansökte Gösta Tykesson hos Svalövs kommun, i fortsättningen kommunen, om bygglov för att få uppföra tre vindkraftverk på fastigheterna Svalöv Torrlösa 22:1 och Svalöv Norra Svalöv 22:4. Ansökningarna gällde två separata bygglov. Göran Persson var medsökande för ett av vindkraftverken på fastigheten Svalöv Torrlösa 22:1.

Den 15 november 2004 och den 24 januari 2005 avtog kommunen båda ansökningarna med motiveringen att de inte uppfyllde kraven i 2 kap. plan- och bygglagen (1987:10), i fortsättningen PBL, och att det enligt 5 kap. 1 § PBL krävdes att det skulle ske en detaljplaneläggning för att ansökningarna skulle kunna prövas. I besluten framhöll kommunen att det inom området fanns motstridiga markanvändningsintressen och att vindkraftverken bedömdes kunna få en betydande miljöpåverkan. Vid en sådan omgivningspåverkan skulle det enligt kommunens beslut behöva upprättas en detaljplan med miljökonsekvensbeskrivning.

Gösta Tykesson och Göran Persson överklagade de båda besluten till Länsstyrelsen i Skåne län. I beslut den 29 november 2005 återförvisade Länsstyrelsen ärendena till kommunen. Länsstyrelsen ansåg inte att kommunen haft anledning att avslå ansökningarna på de skäl som kommunen anfört. Kommunen överklagade återförvisningsbesluten till Länsrätten i Skåne län som i två domar den 5 oktober 2006 fastställde Länsstyrelsens beslut. Kommunen överklagade därefter Länsrättens domar till Kammarrätten i Göteborg som den 23 november 2006 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Efter att kommunen överklagat också detta beslut gav Regeringsrätten den 12 juli 2007 inte prövningstillstånd.

Efter kommunens första prövning av bygglovsansökningarna och innan bygglovsansökningarna prövades på nytt av kommunen antog kommunen en översiktsplan och ett policydokument för lokalisering av vindkraftverk i kommunen.

Bygglovsansökningarna prövades på nytt den 26 mars och den 21 maj 2008. Ansökningarna avstogs, bl.a. med motiveringen att placeringen av de vindkraftverk som omfattades av bygglovsansökningarna på ett flertal punkter stred mot översiktsplanen och vindkraftspolicyn och på grund av att det krävdes en detaljplan enligt 5 kap. 1 § andra punkten PBL. Kommunens beslut överklagades till Länsstyrelsen i Skåne län som i beslut den 12 juni 2009 beviljade byggloven. Länsstyrelsen framhöll i sina skäl för besluten att kommunen borde ha beviljat ansökningarna efter det att ärendena återförvisats och att det som nu anfördes som grund för avslag inte gav kommunen rätt att avvika från länsrättens tidigare

bedömningar. Kommunen överklagade Länsstyrelsens beslut till Länsrätten i Skåne län som den 23 oktober 2009 fastställde besluten i två domar. Domarna överklagades av kommunen till Kammarrätten i Göteborg som den 8 januari 2010 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Efter att kommunen överklagat detta vägrade Regeringsrätten den 18 februari 2010 också prövningstillstånd.

PARTERNAS YRKANDEN OCH MELLANDOMSTEMAT

Gösta Tykesson har yrkat att kommunen till honom ska betala 5 999 680 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 19 april 2010 till dess betalning sker.

Göran Persson har yrkat att kommunen till honom ska betala 2 817 491 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 19 april 2010 till dess betalning sker.

Kommunen har motsatt sig att betala och har inte godtagit något belopp som i och för sig skäligt. Sättet att beräkna räntan har godtagits.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till stöd för sin talan har Gösta Tykesson och Göran Persson gjort gällande att kommunen har gjort sig skyldig till fel eller försummelse vid myndighetsutövning i flera fall, något som lett till kostnader för dem.

Efter att kommunen väckt frågan om mellandom har Gösta Tykesson och Göran Persson samtyckt till att rätten meddelar en sådan dom i målet.

Parterna har samtyckt till följande mellandomstema. Tingsrätten har att genom mellandom pröva

- om Svalövs kommun gjort sig skyldig till fel alternativt försummelse vid myndighetsutövning genom att
 - a. underlåta att senast den 1 oktober 2007 bevilja byggloven för uppförandet av vindkraftverken,
 - b. på nytt avslå ansökningarna om byggloven den 26 mars respektive den 21 maj 2008,
 - c. överklaga Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 12 juni 2009,
 - d. överklaga Länsrätten i Skåne läns domar den 23 oktober 2009, eller
 - e. överklaga Kammarrätten i Göteborgs båda beslut den 8 januari 2010.

- om kommunen i anledning av fel alternativt försummelse enligt ovan är skyldig att ersätta direkta kostnader, merkostnader och utebliven vinst som uppkommit efter den 1 april 2008.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Gösta Tykesson och Göran Persson

Kommunen har vid sin myndighetsutövning gjort sig skyldig till fel alternativt försummelse genom att underlåta att senast den 1 oktober 2007 bevilja byggloven, genom att avslå ansökningarna den 26 mars och 21 maj 2008 efter det att ärendet återförvisats av överinstanserna och att sedan överklaga Länsstyrelsens beslut, Länsrättens domar och Kammarrättens beslut.

Till stöd för sin talan har Gösta Tykesson och Göran Persson framhållit att en beslutande myndighet får frångå besvärmyndighetens skäl endast om det finns särskilda skäl. Sådana särskilda skäl kan vara att det vid den beslutande myndighetens handläggning, efter återförvisning, har getts in ny utredning eller kommit fram nya sakomständigheter som, om dessa hade varit kända vid överprövningen, hade medfört ett annat ställningstagande från besvärmyndigheten. Kommunens antagande av översiktsplanen och vindkraftspolicyn kan inte anses innebära att det funnits särskilda skäl att frångå överinstansernas bedömningar. Varken översiktsplanen eller vindkraftspolicyn är bindande vid prövning av bygglovsansökan. Kommunen hade därför att pröva ansökningarna enbart utifrån bestämmelserna i PBL. Både Länsstyrelsen och Länsrätten hade kommit fram till att det vid en prövning enligt den lagen inte fanns några hinder att bevilja byggloven. Till det kommer att översiktsplanen och vindkraftspolicyn antogs efter det att prövningen av byggloven påbörjades. Både Länsstyrelsen och Länsrätten ansåg också att översiktsplanen och vindkraftspolicyn inte var hinder mot att bevilja byggloven eftersom de antagits efter det att bygglovsansökningarna hade lämnats in.

Kommunen

För tiden före besluten i ”andra omgången” dvs. den 26 mars respektive den 21 maj 2008 har kommunen inte vidtagit några åtgärder som kan betraktas som fel alternativt försummelse vid myndighetsutövning. Kommunen har inte gjort sig skyldig till fel eller försummelse genom att avslå Gösta Tykessons och Göran Perssons ansökningar om bygglov i ny sakprövning den 26 mars respektive den 21 maj 2008. Det finns inte någon ovillkorlig skyldighet att följa en överinstans beslutsmotivering i ett ärende om återförvisning. Överinstansens ställningstagande innebär inte något avgörande i

processuell mening utan bara skäl för beslutet. Själva beslutet innebär formellt alltså bara ett direktiv till underinstansen att på nytt pröva sakfrågan. Kommunen har haft fog för att betrakta sina kommunala planeringsdokument, dvs. översiktsplanen och vindkraftspolicyn som nya omständigheter som föranledde ny sakprövning. Dokumenten skulle alltså beaktas vid en prövning av bygglovsansökan i ”andra omgången”. Kommunen har därför haft särskilda skäl att i sak på nytt pröva frågan om bygglov och att frågå överinstansernas beslutsskäl. Kommunens rätt till överprövning av sina beslut i ”andra omgången” kan inte anses vara inskränkt.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Mellandomstemat rör frågan om fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Utgångspunkten för prövningen av vad som ska anses vara fel eller försummelse vid myndighetsutövning finns i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207). Enligt den bestämmelsen ska staten eller en kommun ersätta ren förmögenhetsskada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i verksamhet för vars fullgörande staten eller en kommun svarar. Att dröja med att fatta ett beslut kan vara fel eller försummelse vid myndighetsutövning om det t.ex. rör en tillståndsfråga. Så kan också vara fallet vid uppenbart felaktig rättstillämpning.

I förarbeten och praxis har uttalats att det inte räcker att en domstols eller en myndighets bedömning varit felaktig för att skadeståndsskyldighet ska föreligga. Endast uppenbart oriktiga bedömningar ska i sådana fall anses utgöra fel eller försummelse i den mening som avses i 3 kap. 2 § skadeståndslagen (se NJA 2010 s. 112 med de hänvisningar som gjorts där).

Har det funnits särskilda skäl för kommunen att göra en ny sakprövning i besluten den 26 mars respektive 21 maj 2008?

Vad som görs gällande är att kommunen gjort sig skyldig till fel eller försummelse genom att inte följa överinstansernas beslut efter att bygglovsärendena återförvisats för ny handläggning. En beslutande myndighet är skyldig att följa en besvärmyndighets ställningstagande i en viss fråga när besvärmyndigheten återförvisar ett ärende. Besvärmyndighetens skäl för beslut är en anvisning till den beslutande myndigheten när det gäller hur den myndigheten ska besluta i sak. Men den beslutande myndigheten får gå ifrån besvärmyndighetens anvisning om det finns särskilda skäl. Så kan exempelvis vara fallet om någon har gett in ny utredning eller om det kommit fram nya sakomständigheter som, om de omständigheterna hade varit kända vid överprövningen, skulle ha inneburit ett annat ställningstagande av besvärmyndigheten.

I målet är det ostridigt att kommunen antagit översiktsplanen och vindkraftspolicyn efter det att kommunen ”i första omgången” avslagit ansökningarna. Vad gäller just frågan om översiktsplan har Miljööverdomstolen vid en prövning av frågan om lokalisering av vindkraftverk uttalat att en aktuell och väl underbyggd översiktsplan har stor betydelse när det gäller att bedöma vad som är lämplig lokalisering av tillståndspliktig verksamhet (MÖD 2005:66). I det målet hade en ny översiktplan upprättats under målets handläggning i Miljööverdomstolen och översiktsplanen godtogs som underlag av domstolen. Mot bakgrund av Miljööverdomstolens uttalande om vikten av en aktuell översiktsplan och mot bakgrund av att den domstolen godtagit en översiktsplan som upprättats under målets handläggning anser tingsrätten att kommunen haft fog för att vid en ny prövning av byggloven beakta de nya dokumenten som nya omständigheter även om de inte var direkt bindande för kommunen. Detta trots att de hade upprättats efter att ansökningarna kommit in. För kommunen har det enligt tingsrättens bedömning alltså funnits särskilda skäl för att i sak på nytt pröva frågan om bygglov och att fråga överinstansernas beslutsskäl. Kommunen har därför inte i detta avseende gjort sig skyldig till fel eller försummelse i den mening som avses i 3 kap. 2 § skadeståndslagen.

Underlåtenheten att inte bevilja byggloven senast den 1 oktober 2007 är inte heller fel eller försummelse vid myndighetsutövning

Som framgått anser tingsrätten att kommunen får anses ha haft fog för att sakpröva ansökningarna den 26 mars respektive den 21 maj 2008 och vid den prövningen beakta innehållet i de nya styrdokumentet. Med den bedömningen kan kommunen inte anses ha gjort sig skyldig till något fel eller någon försummelse vid myndighetsutövning genom att inte bevilja byggloven vid en tidigare tidpunkt.

Kommunen har inte gjort sig skyldig till fel eller försummelse vid myndighetsutövning genom överklaga överinstansernas beslut

Vad bedömningen i denna del har bäring på är om kommunen ska vara betagen rätten att överklaga Länsstyrelsens beslut den 12 juni 2009 i vilka Länsstyrelsen med hänvisning till PBL beviljat byggloven. Som framgått tidigare anser tingsrätten att kommunens uppfattning att den nya översiktsplanen och den nya vindkraftspolicyn kunde utgöra nya omständigheter som innebar särskilda skäl för att göra en ny sakprövning inte är orimlig. Även om Länsstyrelsen, Länsrätten och Kammarrätten haft en annan uppfattning än kommunen kan kommunen inte anses göra sig skyldig till fel eller försummelse genom att vilja få prövat om de nya styrdokumentet var tillräckliga för att utgöra särskilda skäl för att göra en ny sakprövning. Tingsrätten anser därför att kommunen inte har begått fel eller försummelse vid

myndighetsutövning genom att överklaga något av de avgöranden som Länsstyrelsen, Länsrätten eller Kammarrätten meddelat.

Sammanfattning

Den bedömning som tingsrätten gör innebär alltså att tingsrätten ska förklara att kommunen inte har begått fel eller försummelse vid myndighetsutövning genom att

- underlåta att senast den 1 oktober 2007 bevilja byggloven för uppförandet av vindkraftverken,
- på nytt avslå ansökningarna om byggloven den 26 mars 2008 respektive 21 maj 2008,
- överklaga Länsstyrelsen i Skåne läns båda beslut den 12 juni 2009,
- överklaga Länsrätten i Skåne läns domar den 23 oktober 2009, eller
- överklaga Kammarrätten i Göteborgs båda beslut den 8 januari 2010.

Med denna bedömning saknar tingsrätten anledning att uttala sig om kommunens ersättningsskyldighet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV401)

Överklagande senast den 3 januari 2012.

Överklagandet prövas av Hovrätten över Skåne och Blekinge.

Ulla Nilsson

Monica Nebelius

Fredrik Lökvist

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen.

Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten. Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad. Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen. Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.